

DLACZEGO POLACY SIĘ ZADŁUŻAJĄ?

Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A.

Listopad 2018 r.

Prezentujemy raport „Dlaczego Polacy się zadłużają?” na podstawie badania zrealizowanego przez IMAS International w listopadzie 2018 r. na zlecenie Krajowego Rejestru Długów Biura Informacji Gospodarczej S.A. Zostało ono przeprowadzone na reprezentatywnej próbie Polaków, w dwóch grupach – osób w wieku produkcyjnym (18-64 lata) i emerytów (powyżej 65 lat).

Głównym celem badania było poznanie powodów, dlaczego Polacy się zadłużają, na co przeznaczają pożyczone pieniądze i jak radzą sobie ze spłatą długów. W szczególności:

1. Ustalenie kto i dlaczego się zadłuża.
2. Sprawdzenie poziomu zadłużenia Polaków.
3. Określenie przyczyn problemów ze spłatą zobowiązań i sposobów radzenia sobie z nimi.
4. Określenie postaw wobec kredytów i pożyczek.

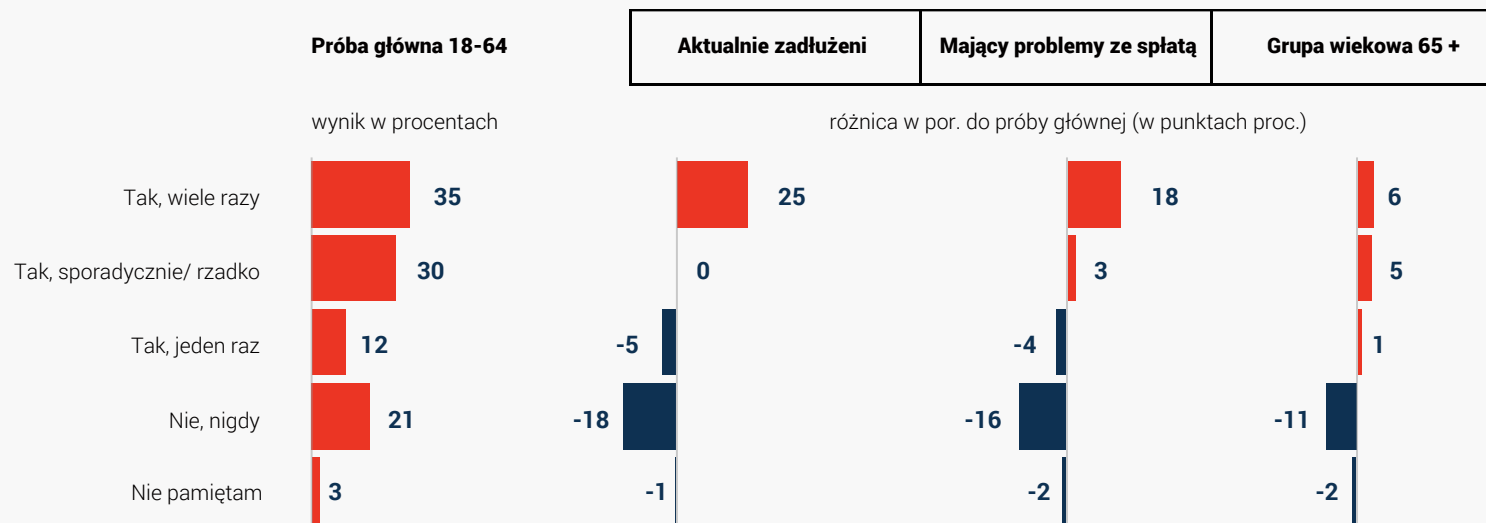
Badanie pokazało, że trzy czwarte Polaków w wieku 18-64 lata zaciągało kredyty lub pożyczki. Ponad jedna trzecia (35%) deklaruje, że często korzysta z takich usług. Odsetek osób regularnie zaciągających zobowiązania jest znacznie wyższy wśród

osób obecnie zadłużonych - połowa z nich korzystała z kredytów wielokrotnie - oraz wśród osób mających problemy ze spłatą.

Wśród seniorów w wieku powyżej 65 lat 41% brało pożyczkę wiele razy. Tylko co dziesiąty nigdy nie zaciągnął długu.

CZY KORZYSTASZ LUB KORZYSTAŁEŚ/AŚ KIEDYKOLWIEK Z KREDYTU LUB POŻYCZKI

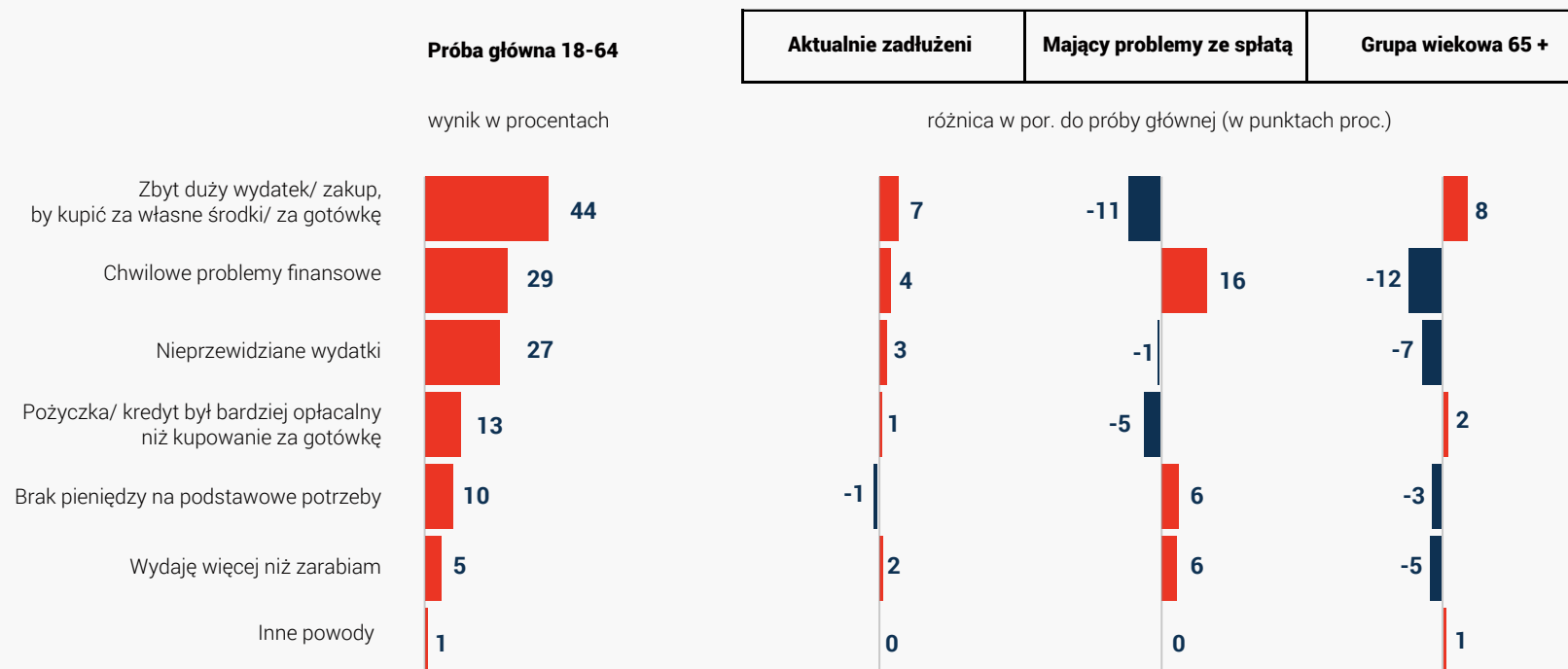
(wliczając w to limity kredytowe/ przyznane debety w koncie, kredyty bankowe, pożyczki od rodziny, chwilówki itp.)?

Dla 44% Polaków w wieku produkcyjnym, główną przyczyną zadłużania się jest zbyt duża kwota, którą trzeba przeznaczyć na dany produkt. Dwie kolejne przyczyny

dotyczą nagłych sytuacji – chwilowych problemów finansowych (29%) lub nieprzewidywanych wydatków (27%).

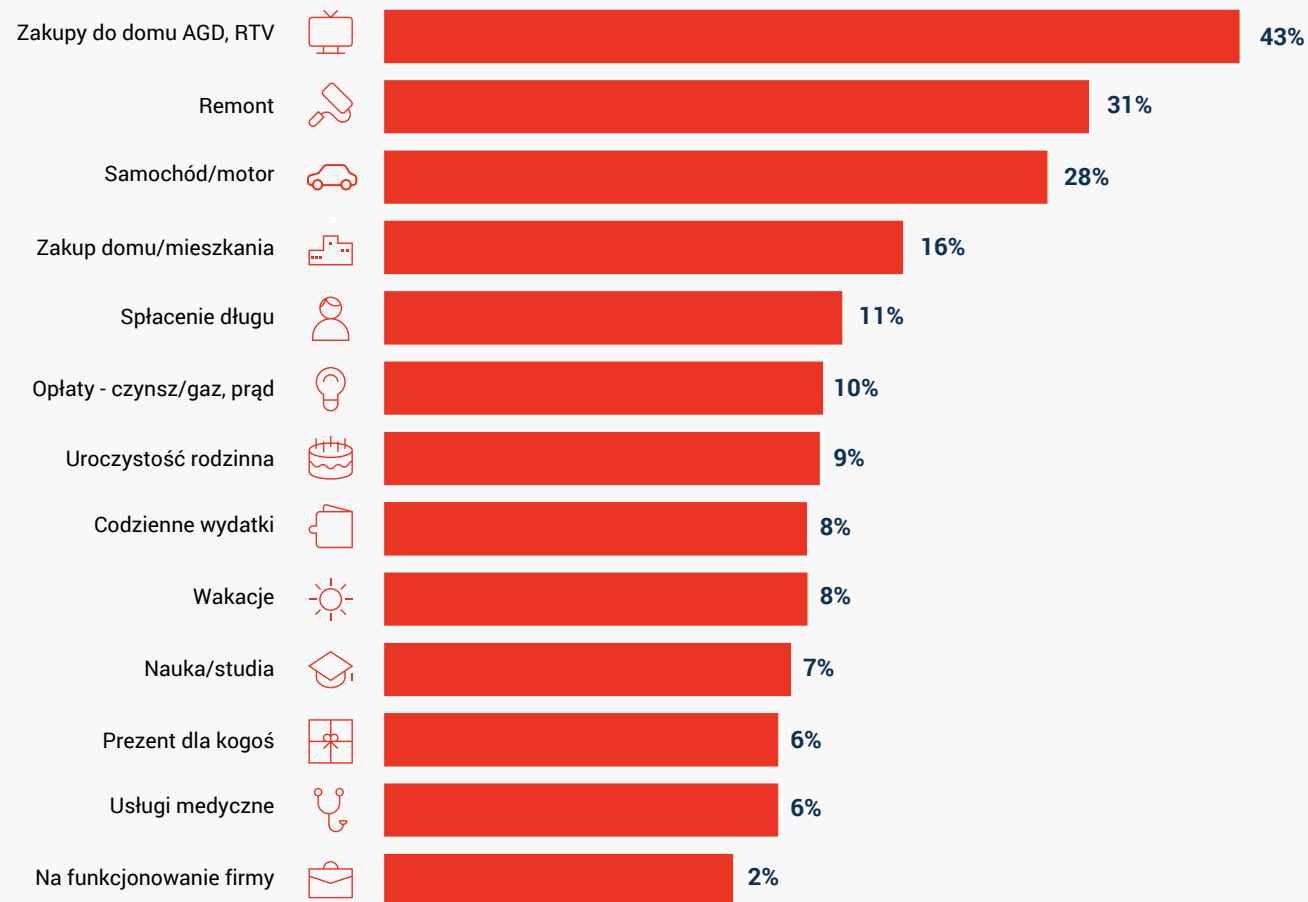
DLACZEGO KORZYSTASZ LUB KORZYSTAŁEŚ/AŚ Z KREDYTÓW/POŻYCZEK?

Zdecydowanie najczęstszym celem zaciągania pożyczek jest zakup domowego sprzętu AGD i RTV. Ważnym celem są także remonty domu oraz kupno pojazdu (28%).

Dla osób, które mają problemy ze spłatą długów bardzo ważne jest wzięcie pożyczki na jego spłatę (23%) oraz uregulowanie opłat za czynsz lub media domowe (17%).

NA CO ZACIĄGANE SĄ POŻYCZKI?

Dr Joanna Rudzińska-Wojciechowska – psycholog ekonomiczny, Katedra Psychologii Ekonomicznej, II Wydział Psychologii, Filia we Wrocławiu Uniwersytetu SWPS:

- Raport ten pokazuje jak bardzo powszechne jest pożyczanie pieniędzy. Niemal 80% respondentów ma „na koncie” takie doświadczenie. W powszechnym przekonaniu zakup mieszkania czy budowa domu stanowią najczęstszy powód zaciągania pożyczek. Jednak zdecydowanie częściej pożyczki zaciągane są na mniejsze kwoty – na przykład na zakup sprzętu RTV, AGD czy elektroniki. Wzięcie takiej pożyczki przychodzi łatwiej – czasem nawet pod wpływem impulsu, niż wzięcie kredytu na kilkadziesiąt tysięcy złotych. Taką decyzję poprzedza zwykle głęboki namysł, często konsultacje z doradcami kredytowymi.

Tymczasem w przypadku niewielkiej pożyczki, na pierwszy rzut oka, miesięczny budżet domowy nie wygląda źle. Jednak w połączeniu z często spotykanym brakiem zgromadzonych oszczędności taka, w najlepszym razie pobieżnie przemyślana, decyzja może prowadzić do poważnych kłopotów finansowych. Wystarczy kumulacja niepomyślnych zdarzeń – miesiąc czy dwa z wyższymi niż zwykle wydatkami. Z raportu KRD wynika, że kłopot ze spłatą zobowiązań dotknął blisko 30% respondentów, a główną jego przyczyną są właśnie nieplanowane wcześniej wydatki, które trudno było przewidzieć, jak awarie niezbędnych sprzętów lub też utrata pracy. W takich sytuacjach często zaczyna brakować pieniędzy na spłatę długów i atrakcyjnym rozwiązaniem wydaje się pożyczenie pieniędzy na spłatę rat. Mimo że takie rozwiązanie daje poczucie chwilowej ulgi, może skutkować wpadnięciem w groźną spiralę zadłużenia. Raport pokazuje, że aby oddać inną pożyczkę, zobowiązanie finansowe zaciągnęło aż 10% osób biorących udział w badaniu, a wśród tych, którym zdarzyło się mieć kłopoty ze spłatą zagrożenia aż 23% zdecydowało się na takie rozwiązanie. Dodatkowo osoby z tej grupy zaciągają pożyczki, by uregulować inne zobowiązania, takie jak opłaty za czynsz czy media. Biorąc pod uwagę, jak ciężko wy dostać się ze spirali długów, dane te nie napawają optymizmem.

CZY UDŹWIGNIEMY SPŁATĘ POŻYCZKI?

Blisko co czwarty Polak zaciągający pożyczkę nie ma w zwyczaju sprawdzać, czy jest w stanie ją spłacić. Głównym powodem jest chęć bezzwłocznego zakupu rzeczy, która była w danym momencie niezbędna. Deklaruje tak co trzeci badany. Kolejne 30% przyznaje nieco łagodniej, że bardzo chciało daną rzecz kupić i dostępność pożyczki pomogła tę potrzebę spełnić.

Trzy czwarte Polaków w wieku produkcyjnym, którzy przynajmniej raz skorzystali z kredytu lub pożyczki, deklaruje świadome podejmowanie decyzji – **77% osób zawsze oblicza, czy będzie je stać na spłatę. Osoby w wieku emerytalnym podchodzą do tego jeszcze bardziej odpowiedzialnie - 93% kalkuluje, czy będą miały możliwość spłaty zobowiązania.**

Statystyczny Polak w wieku 18-64 lat, posiada średnio 1,6 zobowiązania do uregulowania, licząc także 44% spośród osób, które nie mają ich wcale. Przeciętna liczba długów rośnie do 2,7 – 3 w grupach osób obecnie zadłużonych oraz mających kiedykolwiek problemy ze spłatą.

SPRÓBUJ OSZACOWAĆ, ILE ŁĄCZNIE ZOBOWIĄZAŃ POSIADASZ/ W ILU MIEJSCACH JESTEŚ ZADŁUŻONY W TYM MOMENCIE

Próba główna 18-64

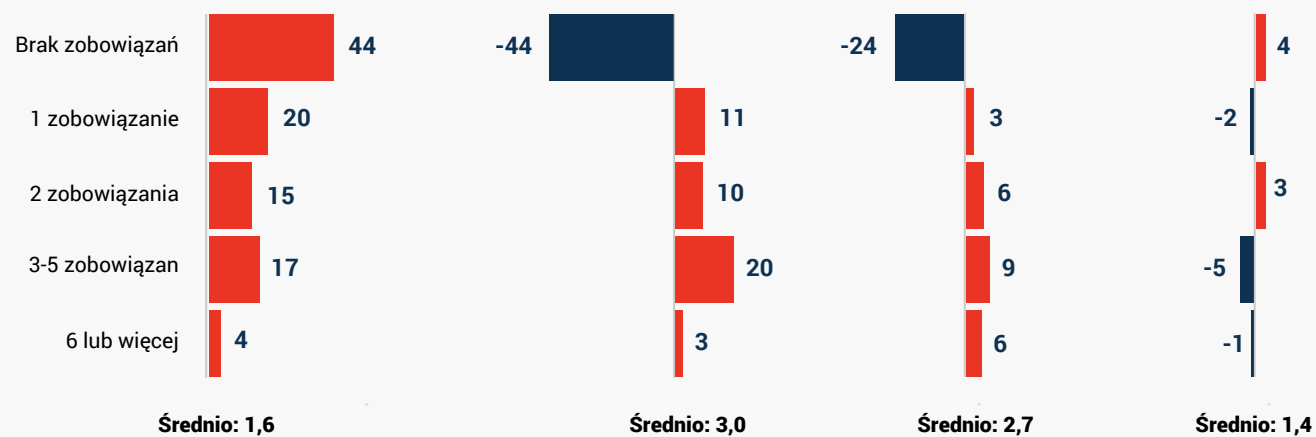
Aktualnie zadłużeni

Mający problemy ze spłatą

Grupa wiekowa 65 +

wynik w procentach

różnica w por. do próby głównej (w punktach proc.)

GDZIE SIĘ ZADŁUŻAMY?

Wśród osób, które mają przynajmniej jedno zobowiązanie, najczęstszym miejscem zadłużenia jest bank. Tak twierdzi 3/4 badanych. Co piąta osoba posiadająca podobne zobowiązanie zaciągnęła je podczas zakupów ratalnych w sklepie. Zawężając tę grupę do

osób mających problemy ze spłatą, widać, że co czwarta jest zadłużona w parabankach udzielających „chwilówek”. Natomiast osoby starsze mają zobowiązania głównie w bankach (86% z nich).

BIORĄC POD UWAGĘ WSZYSTKIE SWOJE ZOBOWIĄZANIA – KREDYTY/ POŻYCZKI ZARÓWNO Z BANKÓW JAK OD OSÓB PRYWATNYCH, W JAKICH MIEJSCACH / INSTYTUCJACH POSIADASZ ZOBOWIĄZANIA LUB ZADŁUŻENIE?

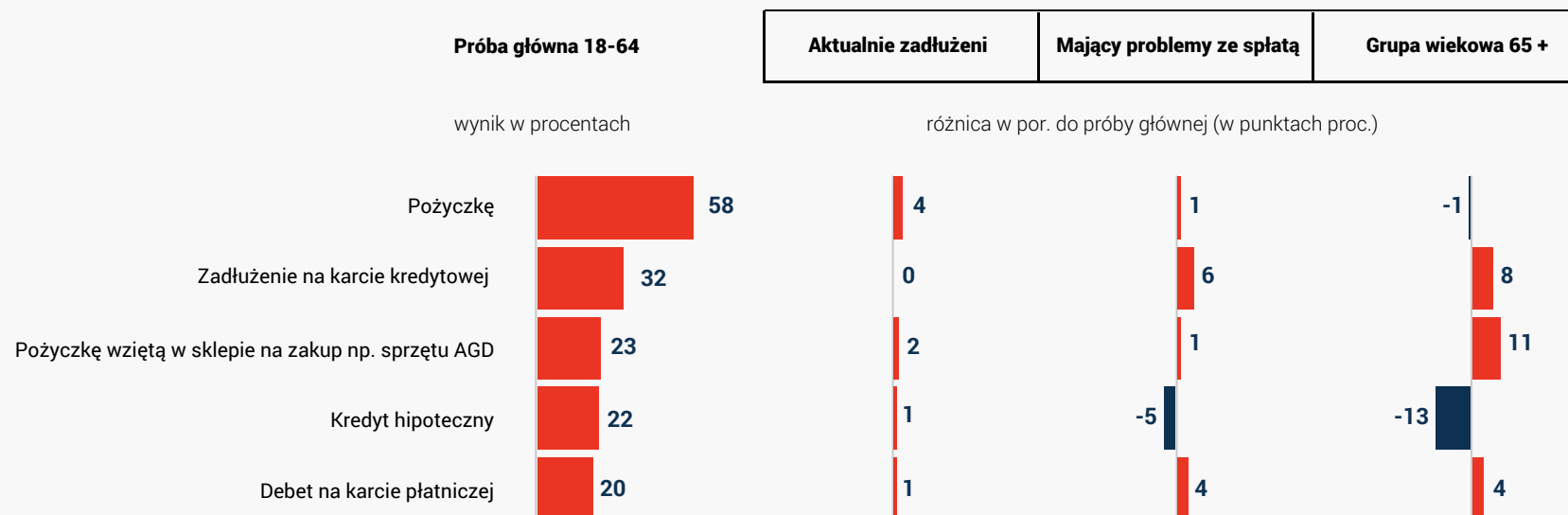

JAKIE ZOBOWIĄZANIA MAMY WOBEC BANKÓW?

Analizując rodzaje zobowiązań wobec banku, widać, że najczęściej Polacy mają tam pożyczki (58% deklaracji), następnie zadłużenie na karcie kredytowej – niemal 1/3.

W najstarszej grupie wiekowej powyżej 65 roku życia nieco wyższy jest odsetek zadłużonych na karcie kredytowej (40%) oraz biorących pożyczkę w sklepie na zakup sprzętu (34%).

JAKIEGO RODZAJU ZOBOWIĄZANIA MASZ WOBEC BANKU?

Adam Łącki, prezes Zarządu Krajowego Rejestru Długów Biura Informacji Gospodarczej S.A.:

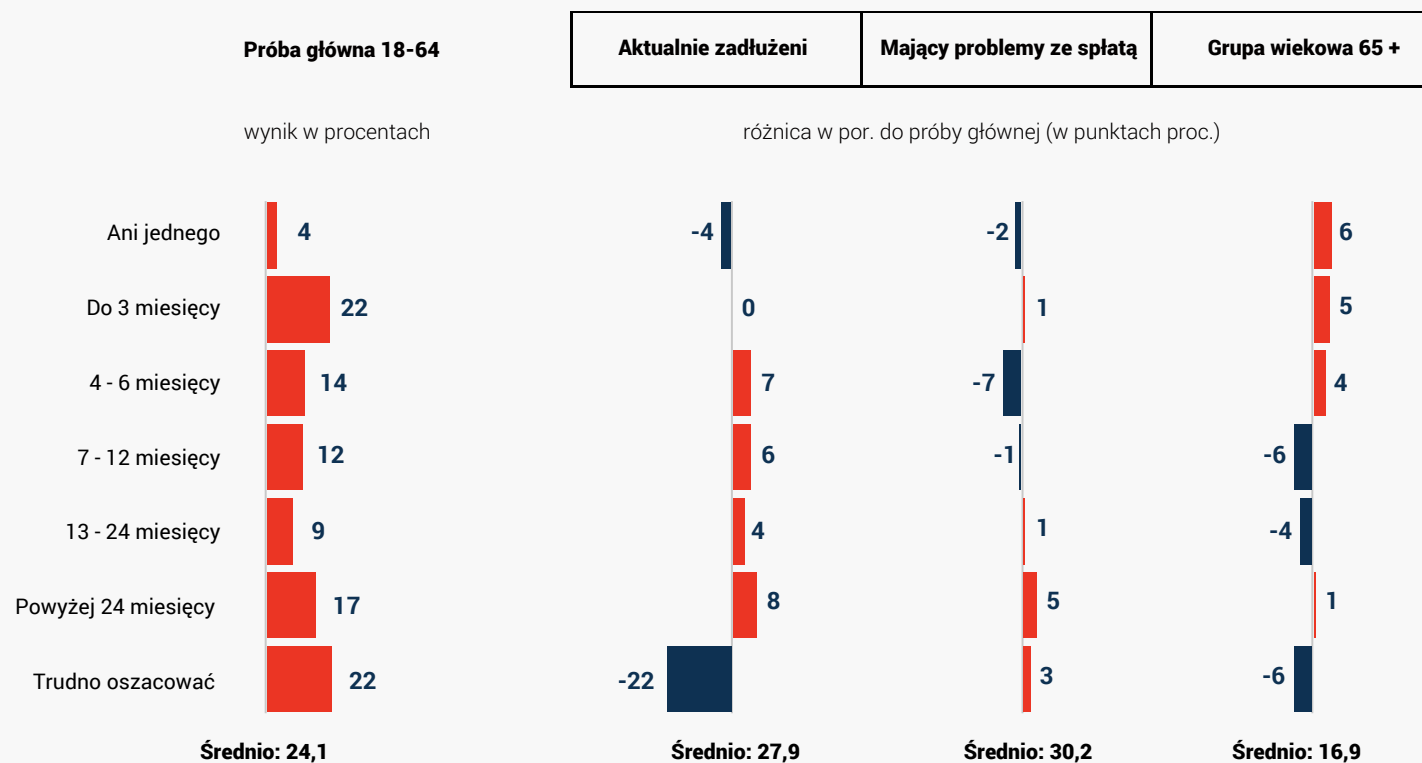
- Żyjemy w czasach, w których nie ma ograniczeń konsumpcyjnych. Wszystko jest dostępne, a granicę wyznacza jedynie niebo. Trzeba tylko mieć za co spełniać potrzeby i marzenia. To „tylko” dla wielu osób jest przeszkodą, którą starają się pokonać biorąc kredyty, pożyczki i korzystając z zakupów ratalnych. Jeśli przed ich zaciągnięciem zrobimy „rachunek sumienia” i obliczymy, czy uwzględniając nasze dochody i wydatki udźwignemy dodatkowe zobowiązanie, będziemy

mieli jasny obraz naszych możliwości finansowych. Dopiero wtedy powinniśmy podejmować decyzję, czy najnowszy model laptopa jest nam niezbędny i kupimy go na wysoko oprocentowane raty, czy też możemy poczekać pół roku, aby zgromadzić gotówkę. Analizując informacje zgromadzone w Krajowym Rejestrze Długów widać wyraźnie, że rodacy nie radzą sobie ze spłatą zobowiązań. Długi Polaków, figurujące w naszej bazie danych, wynoszą już 45,7 miliarda złotych i stale rosną. Dlatego warto uczyć się odpowiedzialnego podejścia do finansów, aby w przypadku utraty pracy lub nagłej choroby mieć bufor bezpieczeństwa w postaci choćby niewielkich oszczędności.

ILE TRZEBA PRACOWAĆ, ABY SPŁACIĆ DŁUGI?

Statystyczny Polak szacuje, że na spłatę wszystkich swoich zobowiązań musiałby przeznaczyć 2-letnie dochody. W przypadku osób aktualnie zadłużonych oraz mających problemy ze spłatą okres ten wydłuża się o 4-6 miesięcy.

JAKIEGO RODZAJU ZOBOWIĄZANIA MASZ WOBEC BANKU?

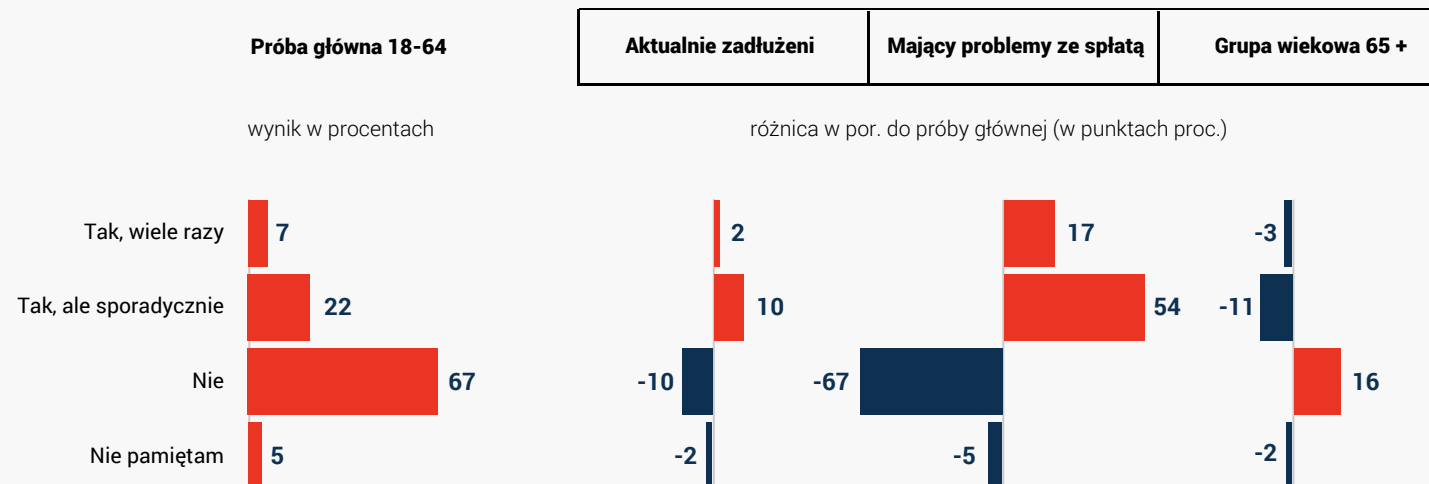

PRZYCZYNY PROBLEMÓW ZE SPŁATĄ ZOBOWIĄZAŃ I SPOSOBY RADZENIA SOBIE Z NIMI

Wśród ogółu Polaków w wieku produkcyjnym 30% przynajmniej raz miało kiedykolwiek problem ze spłatą swojego zobowiązania. W znacznie mniejszym stopniu dotyczy to starszych osób – tylko 17 % z nich znalazło się w takiej sytuacji. Osoby w wieku emerytalnym decyzję odnośnie podjęcia pożyczki podejmują bowiem bardziej świadomie

- 93% deklaruje, że przelicza swoje możliwości. Wynika to zapewne z zakorzenionych postaw wobec zapożyczania się. 45% seniorów unika długów, a jeśli już je ma, to stara się jak najszybciej spłacić. Ponadto duża grupa z nich nie ma zdolności kredytowej (42% z nich brakuje pieniędzy na bieżące wydatki).

CZY KIEDYKOLWIEK MIAŁEŚ/AŚ PROBLEM ZE SPŁATĄ SWOICH ZOBOWIĄZAŃ NP. SPŁAT KREDYTU LUB OPŁAT LUB SPŁACAŁEŚ/AŚ JE NIETERMINOWO?

PRZYCZYNY PROBLEMÓW ZE SPŁATĄ ZOBOWIĄZAŃ I SPOSOBY RADZENIA SOBIE Z NIMI

Osoby, które miały lub mają kłopoty ze spłatą zobowiązań, podawały jako główną przyczynę swoich problemów względy obiektywne - przede wszystkim nieplanowane wydatki, jak naprawy lub awarie sprzętu AGD czy samochodu (32%), a także stratę pracy (24%).

Znacznie mniejszy odsetek przyznawał się do własnych zaniedbań jako źródła finansowych kłopotów - brak kontroli nad innymi wydatkami (17%), które odbiły się na domowym budżecie lub wręcz niefrasobliwość przy zaciąganiu zobowiązań (17%) myśląc, że „jakoś to będzie”.

CO BYŁO PRZYCZYNĄ PROBLEMÓW ZE SPŁATĄ ZOBOWIĄZAŃ?

Próba główna 18-64

Wynik w procentach

NIEPLANOWANE WYDATKI/ ZDARZENIA LOSOWE

Pojawiły się wydatki, których nie planowałem/am (np naprawa samochodu, pralki)	32
Straciłem/am pracę i źródło dochodów/ zmniejszyła mi się pensja/ dochody	24
Za dużo wydałem/am na inne rzeczy, które musiałem kupić	17
Wydałem/am dużo na leczenie siebie lub rodziny	10

NIEFRASOBLIWOŚĆ

Myślałem/am, że jakoś to będzie	17
Nie miałem/am świadomości, ile faktycznie kosztuje kredyt/ pożyczka i te koszty mnie przerosły	7
Wydawałem/am pieniądze nie kontrolując, ile jeszcze mogę wydać w tym miesiącu	9

ŚWIADOMY DŁUG

Wiedziałem/am, że będę miał problem ze spłatą, ale planowałem rozłożyć spłatę na dłuższy czas	9
Zaciągam różne pożyczki i spłacam wtedy, kiedy mi pasuje	3
Czekam na ostateczne wezwanie do zapłaty	4
Nie zamierzam spłacać długu w ogóle	1

INNE

Spłaciłem/am inne długi i nic nie zostało	10
Pożyczyłem/am te pieniądze komuś i ten ktoś ich nie oddał	12
Coś innego	1

JAK PORADZIĆ SOBIE ZE SPŁATĄ?

Najczęściej wybieranym sposobem na poradzenie sobie ze spłatą jest przesunięcie jej na późniejszy termin – stwierdziło tak 36% osób, które kiedykolwiek miały taki problem. 31% ogranicza swoje wydatki i próbuje w ten sposób zgromadzić odpowiednie środki na spłatę. Co czwarta osoba z tej grupy szuka pomocy u rodziny lub znajomych, a co piąta podejmuje dodatkową pracę.

Jakub Kostecki, prezes Zarządu firmy windykacyjnej Kaczmarek Inkasso:

- Wszystko jest dla ludzi – tę zasadę wiele osób traktuje niestety zbyt dosłownie. Jeśli świadomie podejmujemy decyzję o zaciągnięciu kolejnego zobowiązania, a nasze zarobki i sytuacja rodzina pozwalają na spłatę, nie ma w tym nic złego. Kiedy jednak budżet nam się nie dopina, a my bniemy w kolejne pożyczki, robi się równia pochyła. Posiadanie długu to zdecydowanie niekomfortowa sytuacja. Jeśli nie poradzimy sobie sami z pętlą zadłużenia, z pomocą może przyjść windykator. Negocjatorzy to profesjonaliści, którzy potrafią pogodzić oczekiwania wierzyciela z możliwościami dłużnika. Ważne, aby dłużnik był otwarty na rozmowę i realnie ocenił, jak, chociażby małymi krokami, może spłacać dług. Jest i druga strona medalu, bo badanie KR D pokazuje, że aż 22 procent wierzycieli nie upomina się o spłatę zadłużenia. A zarazem widać, że przypominanie o spłacie jest skuteczne, ponieważ aż jedna czwarta badanych przyznaje, że oddało dług od razu po pierwszym upomnieniu przez wierzyciela.

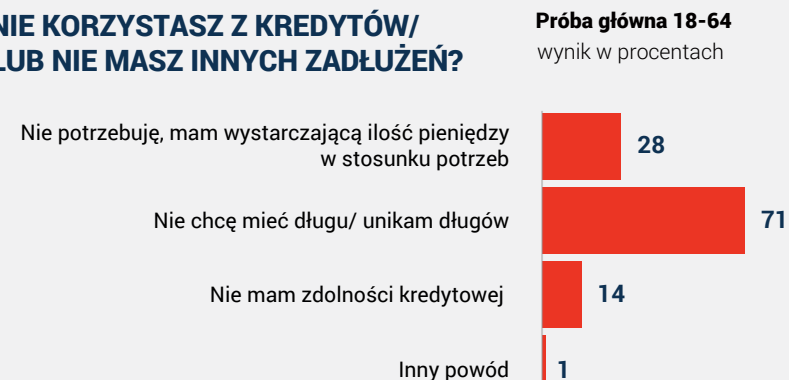

Wśród osób, które nie posiadają żadnych kredytów lub pożyczek dominuje chęć uniknięcia długów i konsekwencji z nimi związanych.

SPRÓBUJ OSZACOWAĆ, ILE ŁĄCZNIE ZOBOWIĄZAŃ POSIADASZ/ W ILU MIEJSCACH JESTEŚ ZADŁUŻONY W TYM MOMENCIE

DLACZEGO NIE KORZYSTASZ Z KREDYTÓW/ POŻYCZEK LUB NIE MASZ INNYCH ZADŁUŻEŃ?

W przypadku osób, które mają problemy ze spłatą pierwsze upomnienie wierzyciela powoduje natychmiastowy zwrot zobowiązań przez 24% z nich. Kolejne 21% spłaca

zadłużenie po następnym upomnieniu. Co 10 osoba w ogóle nie reaguje. Co ciekawe, w przypadku 22% takich osób, wierzyciel nigdy nie upomniął się o spłatę.

Autor raportu:

Krajowy Rejestr Długów BIG S.A. jest największym i najstarszym biurem informacji gospodarczej w Polsce. Działa od 2003 r. na podstawie Ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych. Z jego usług korzystają zarówno korporacje, jak i małe i średnie przedsiębiorstwa oraz mikro-firmy, a także samorządy terytorialne i konsumenci. KRD jest częścią Kaczmarek Group, w skład którego wchodzi również: firma windykacyjna Kaczmarek Inkasso, program Rzetelna Firma, Kancelaria Prawna VIA LEX oraz firma faktoringowa NFG.

Kontakt:

e-mail: media@krd.pl

Andrzej Kulik

Rzecznik prasowy

tel. 71/ 78 50 318

tel. kom. 661 948 058